

Speciile de mamifere strict protejate identificate în zonă, care se regăsesc în Anexa III din O.U.G. nr. 57/2007, sunt: *Rhinolophus hiposideros*, *Myotis myotis*, *Spermophilus citellus*. Speciile care necesită o protecție strictă, fiind incluse în anexele IVA și IVB, sunt următoarele: *Nyctalus noctula*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Vormela peregusna*, *Mustela eversmanii*, *Spalax leucodon*.

Cercetări privind patrimoniul natural al comunei Jurilovca

Mihai PETRESCU, Viorel CUZIC, Valentin PANAIT, Mariana CUZIC

CĂI DE ACCES: pe DN22 Tulcea – Constanța, cu intrare pe DC222 Ceamurlia de Jos – Jurilovca

ARII DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ/INTERNAȚIONALĂ: Rezervația Biosferei Delta Dunării, Dealul Călugăru-lancina (rezervație naturală)

SITURI NATURA 2000: Podișul Nord Dobrogean (SCI), Pădurea Babadag (SPA), Delta Dunării (SCI, SPA)

DESCRIERE CADRU NATURAL:

GEOLOGIE ȘI PEDOLOGIE

Teritoriul administrativ al comunei Jurilovca este inclus din punct de vedere geologic în cadrul Bazinului Babadag, în partea de est a acestuia. Caracteristică acestei zone este prezența, spre partea superioară a coloanei stratigrafice a unor elemente tipice Cretacului Superior (Etajul Cenomanian), aparținând *Formațiunii de lancina*. Aceste formațiuni sunt acoperite de depozite de loess de vârstă Cuaternară și se continuă spre est, în zona complexului lagunar Razim-Sinoie cu depozite sedimentare marine psamitice-psefitice cu grosime de 20-40 m (COTEȚ, 1973).

În cadrul comunei Jurilovca apar următoarele unități cartografice de soluri: Aluviosol – pe malul lacului Razim, Kastanoziomuri tipice – spre malul lacului Razim (imediat în spatele zonei ocupată de Aluviosoluri), Cernoziom calcaric, Faeoziom tipic-subrendzinic.

Pentru evidențierea aspectelor geologice și pedologice relevante de pe teritoriul administrativ al acestei comune a fost selectat situl Dealul Enisala. Identificarea tipurilor de sol și de substrat geologic s-a efectuat prin coroborarea datelor obținute în cercetările de teren cu cele din referințele bibliografice (MUTIHAC, 1990; IONESI, 1994; FLOREA, MUNTEANU, 2003; TEACI mss.).

Dealul Enisala

În cadrul Dealului Enisala au fost identificate calcare grezoase și gresii calcaroase, precum și marne nisipoase friabile. Aceste formațiuni se dispun în strate subțiri.

În sit au fost identificate următoarele tipuri de soluri: Cernoziom calcaric subrendzinic, proxicalcaric, lutos/luto-argilos, pe roci calcaroase consolidate compacte – spre poalele dealului; Faeoziom tipic-subrendzinic, proxicalcaric, lutos/luto-argilos, pe roci calcaroase consolidate compacte – pe versanții din partea de sud-est și culmea dealului.

CADRU PEISAGISTIC

Caracterul unic al zonei Jurilovca rezultă din faptul că aici sunt întâlnite, pe o arie relativ restrânsă, aproape toate tipurile majore de peisaj din județul Tulcea. Începând cu înălțimile cele mai mari, din partea nord-vestică, cuprinse între 100-200m, pădurile submediteraneene dense ale Podișului Babadag sunt înlocuite, pe treptele mai joase de relief, de rariști și tufărișuri de silvostepă, alternând cu pajiștile zonei de stepă. Acestea din urmă devin aproape exclusiv dominante pe măsura avansării spre sud și est, ajungând până la malurile lacurilor Razim și Golovița. Aici sunt întrerupte pe alocuri de abrupturi, faleze calcaroase, grote și alte forme carstice rezultate din eroziunea îndelungată a acestui țărm fosil al Mării Negre.

Promontoriile cu stâncării masive din zonele Capul Doloșman, Călugăru-lancina, Tașburun, alternează cu golfuri, uneori cu mici plaje de nisip sau pietriș, în acest relief accidentat fiind prezente, pe lângă vegetația de stepă și stâncărie, și pâlcuri de tufărișuri sau arbori, adesea de talie arbustivă. De aici și până la țărmul mării peisajul se schimbă complet, întinderile acvatice ale lagunelor cedând locul, către maluri, unor fâșii de stufărișuri și altor tipuri de vegetație, acvatică sau palustră. Excepție face doar Insula Bisericuța, martor de eroziune calcaros, acoperită de vegetație stepică sau ruderală.

Cordonul litoral și Marea Neagră constituie o nouă schimbare de peisaj, prin apariția substratului de nisipuri cochilifere, colonizat treptat, pe măsura îndepărtării de țărm, de specii pionere, apoi de asociații dispuse în mozaic, în funcție de condițiile de microrelief, tipice pentru vegetația litoralului pontic.

FLORĂ, VEGETAȚIE ȘI HABITATE

Zona Jurilovca este caracterizată prin una dintre cele mai diverse succesiuni de habitate, majoritatea acestora fiind prioritare, de interes comunitar, respectiv: 16.2124 (2120), 31.8B731 (40C0*), 34.A2111 (6260*), 34.92 (62C0*), 34.9211 (62C0*) , 41.73723 (91AA*). La acestea se adaugă unele habitate neprotejate ca: 53.1111, 53.1121, 53.1122, precum și câteva asociații ce nu figurează în clasificarea habitatelor paleartice (*Balloto-Malvetum sylvestris*, *Salsolietum sodae*, *Puccinellio-Salicornietum*, *Crambetum maritimae*). Este important de subliniat, ca o măsură a stării generale favorabile a vegetației naturale, faptul că cele mai multe dintre grupările vegetale inventariate sunt de tip primar, mai mult sau mai puțin apropiate de compoziția naturală. Excepție face o singură asociație secundară, edificată de specii ruderales, respectiv *Balloto-Malvetum sylvestris*. Stațiunea dealurile Enisala-Golovar este inclusă în siturile Natura 2000 „Podișul Nord Dobrogean” și Pădurea Babadag, în timp ce Dealul Călugăru-lancina, Portița, Capul Doloșman, Insula Bisericuța fac parte din situl Natura 2000 ”Delta Dunării” (SCI, SPA). Alte date proprii privind flora și habitatele din teritoriul studiat au fost publicate anterior (PETRESCU, 2007).

16.2124 Dune mobile pontice (Pontic white dunes)

Asociația *Elymetum gigantei* Morariu 1957 acoperă cea mai mare parte (F: IV-V) a cordonului litoral aparținând comunei Jurilovca, contribuind la fixarea parțială a substratului nisipos. În zona Portița (POR) asociația este caracterizată printr-o mare bogăție de specii amenințate, respectiv șapte specii încadrate în categoria „rar”. Dintre acestea *Crambe maritima* și *Leymus racemosus* ssp.

sabulosus sunt considerate și vulnerabile iar *Centaurea arenaria* ssp. *odessana* este taxon european.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Leymus racemosus* ssp. *sabulosus* (3-4; POR).

Specii amenințate: *Astrodaucus litoralis* (r-±; POR), *Centaurea arenaria* ssp. *odessana* (+; POR), *Crambe maritima* (+-1; POR), *Eryngium maritimum* (1; POR), *Leymus racemosus* ssp. *sabulosus* (3-4; POR), *Polypogon monspeliensis* (+; POR), *Stachys maritima* (+-1; POR).

Alte specii: *Argusia sibirica* (+; POR), *Artemisia santonica* (r; POR), *Cynodon dactylon* (r; POR), *Lactuca tatarica* (1-2; POR), *Tamarix ramosissima* (+; POR).

31.8B731 Tufărișuri vest-pontice de iasomie și păliur (Western Pontic jasmine Christ's thorn scrub)

Asociația *Asphodelino luteae-Paliuretum* Sanda et al. 1999 a fost inventariată în zonele Movila Pârcălabului (MP) și în rezervația Dealul Călugăru-lancina (DCI), pe suprafețe foarte reduse (F: +). Aceste tufărișuri submediteraneene au mai fost observate sub formă de fragmente de asociație și pe malul lacului Golovița, între Capul Doloșman și Jurilovca. Ambele specii amenințate identificate se înscriu în categoria „rar”.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Paliurus spina-christi* (3-4; DCI, MP).

Specii amenințate: *Asparagus verticillatus* (1; MP), *Ornithogalum fimbriatum* (+; MP).

Alte specii:

- ierburi/subarbuști: *Artemisia austriaca* (+; DCI), *Arum orientale* (+; MP), *Elymus hispidus* (1; DCI, MP), *Erodium cicutarium* (+; DCI), *Eryngium campestre* (+; MP), *Galium aparine* (+; DCI, MP), *Lamium amplexicaule* (+; DCI, MP), *Marrubium peregrinum* (+; MP), *Marrubium vulgare* (+; DCI), *Muscari racemosum* (+; DCI), *Onopordum acanthium* (+; DCI), *Poa angustifolia* (+; DCI), *Sisymbrium orientale* (+; DCI), *Stellaria media* (1; DCI), *Teucrium chamaedris* (r; MP), *Thlaspi perfoliatum* (+; MP), *Verbascum phoeniceum* (r; MP), *Vinca herbacea* (+; MP).

34.92 Stepe ponto-sarmatice (Ponto-Sarmatic steppes)

Asociația *Medicagini minimae-Festucetum valesiacae* Wagner 1941 a fost cercetată pe platoul din zona Dealul Tașburun (Tb; F:III), fiind observată și în zonele Movila Pârcălabului (MP) și rezervația Dealul Călugăru-lancina (DCI).

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Festuca valesiaca* (2; Tb), *Medicago minima* (1; Tb).

Alte specii: *Achillea setacea* (+; Tb), *Agropyron cristatum* (1; Tb), *Artemisia austriaca* (+; Tb), *Asperula tenella* (+; Tb), *Centaurea diffusa* (+; Tb), *Cynodon dactylon* (+; Tb), *Eryngium campestre* (+; Tb), *Euphorbia glareaosa* (+; Tb), *Euphorbia seguieriana* (1; Tb), *Galium humifusum* (+; Tb), *Hordelymus asper* (1; Tb), *Teucrium polium* (+; Tb), *Thymus pannonicus* (+; Tb).

34. 9211 Stepe vest-pontice de *Thymus zygoides* (West Pontic thyme steppes)

Asociația *Agropyro-Thymetum zygoidi* Dihoru (1969) 1970 a fost studiată la Capul Doloșman, unde are ca element caracteristic prezența masivă a

speciei *Artemisia dzevanovskiyi*. Cenotaxonul a fost înregistrat și în cursul unor cercetări preliminare în pășunile de la Movila Pârcălabului (MP; F: I), precum și în rezervația Călugăru-lancina. Din cele cinci specii amenințate inventariate, *Agropyron brandzae* (Ire: A-V; Irn: B-V/R) figurează și în Lista roșie europeană, restul fiind de interes național, încadrate în categoria „rar”.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Agropyron brandzae* (2; CDO); *Thymus zygoides* (2; CDO).

Specii amenințate: *Agropyron brandzae* (2; CDO), *Echinops ritro* ssp. *ruthenicus* (+; CDO), *Festuca callieri* (+; CDO), *Pimpinella tragium* ssp. *lithophila* (+; CDO), *Thymus zygoides* (2; CDO).

Alte specii: *Agropyron cristatum* (1; CDO), *Artemisia dzevanovskiyi* (2; CDO), *Asperula tenella* (+; CDO), *Gypsophila pallasii* (+; CDO), *Linaria genistifolia* (+; CDO), *Stipa capillata* (+; DCO), *Teucrium polium* (+; CDO).

Asociația *Sedo hillebrandtii*-*Polytrichetum piliferi* Horeanu et Mihai 1974 ocupă suprafețe reduse (F: +) în Rezervația Dealul Călugăru-lancina (DCI), unde are ca specii amenințate reprezentative pe *Ephedra distachya* (R) și *Gagea bulbifera* (V/R), celelalte două specii din această categorie fiind rare (R).

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Polytrichum piliferum* (1; DCI), *Sedum urvillei* ssp. *hillebrandtii* (1; DCI).

Specii amenințate: *Ephedra distachya* (+; DCI), *Gagea bulbifera* (+; DCI), *Koeleria lobata* (+; DCI), *Thymus zygoides* (1; DCI).

Alte specii: *Acinos arvensis* (+; DCI), *Asperula tenella* (+; DCI), *Chelidonium majus* (+; DCI), *Erodium cicutarium* (+; DCI), *Erophila verna* (+; DCI), *Lamium amplexicaule* (+; DCI), *Muscari racemosum* (+; DCI), *Poa bulbosa* (+; DCI), *Ranunculus illyricus* (+; DCI), *Taraxacum erythrospermum* (+; DCI), *Veronica hederifolia* (+; DCI).

34.A2111 Pajiști psamofile vest-pontice de graminee (Western Pontic sand pioneer grass swards)

Asociația *Bromo-Cynodontetum* Pop 1977 a fost înregistrată doar pe Insula Biserița (IB), unde ocupă suprafețe restrânse, în zona cu soluri dezvoltate pe substrat calcaros.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Bromus tectorum* (3; IB), *Cynodon dactylon* (2; IB).

Alte specii: *Allium rotundum* (+; IB), *Ballota nigra* (+; IB), *Chondrilla juncea* (+; IB), *Chenopodium album* (+; IB), *Verbascum banaticum* (+; IB).

41.73723 Vegetație forestieră moesică de stejar pufos cu *Paeonia peregrina* (Moesian *Paeonia peregrina* – white oak woods)

Asociația *Paeonio peregrinae*-*Carpinetum orientalis* Doniță 1970, inventariată pe dealurile Enisala-Golovar (GO; F:IV), reprezentată în cea mai mare parte prin arborete mature, nederivate, numără cinci specii amenințate încadrate în categoria „rar” (R), din care *Corydalis solida* ssp. *slivenensis* este și subendemică (b) iar *Paeonia peregrina* vulnerabilă (V). Cenotaxonul a mai fost semnalat și în pădurile de la vest de Dealul Golovar, La *Lutul alb* și la sud de Dealul Drăgaica.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Carpinus orientalis* (2; GO), *Quercus pubescens* (3; GO).

Specii amenințate: *Corydalis solida* ssp. *slivenensis* (r; GO), *Mercurialis ovata* (+; GO), *Ornithogalum fimbriatum* (1; GO), *Paeonia peregrina* (+; GO).

Alte specii:

- arbori: *Fraxinus ornus* (1; GO), *Quercus polycarpa* (1; GO);
 - arbuști/liane: *Evonymus verrucosus* (+; GO);
 - ierburi/subarbuști: *Arum orientale* (+; GO), *Brachypodium sylvaticum* (+; GO), *Corydalis solida* (1; GO), *Lamium purpureum* (+; GO), *Polygonatum latifolium* (+; GO), *Veronica hederifolia* (+; GO).

53.1111 Stufărișuri de *Phragmites* sp. de apă dulce (Freshwater *Phragmites* sp. beds)

Asociația *Scirpo-Phragmitetum* W. Koch 1926, reprezentată în cadrul acestui subtip de habitat prin stufărișuri permanent inundate, ocupă suprafețe apreciabile în zona Lacului 6 Martie, între Capul Doloșman și satul Vișina, precum și la vest de acesta din urmă, între Insula Biseriçuța, Portița și Lacul Periteașca, între lacurile Sinoie și Golovița. Fiind însă o asociație monodominantă în majoritatea zonelor cercetate, nu au fost efectuate relevee.

53.1121 Stufărișuri de *Phragmites* sp. de apă dulce pe soluri uscate (Dry freshwater *Phragmites* beds)

Asociația *Scirpo-Phragmitetum* W. Koch 1926 a fost inventariată în sudul Insulei Biseriçuța (IB), unde este instalată pe un substrat de pietrișuri calcaroase și aluviuni umezite freatic.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Phragmites australis* (5; IB).

Alte specii: *Calystegia sepium* (+; IB), *Eupatorium cannabinum* (+; IB), *Sonchus oleraceus* (+; IB), *Stachys palustris* (+; IB), *Xanthium italicum* (r; IB).

53.1122 Stufărișuri halofile pe soluri uscate (Dry halophile *Phragmites* beds)

Asociația *Astero tripolii-Phragmitetum humilis* Krisch (1972) 1974 a fost identificată în zona Portița, unde ocupă zonele de tranziție între dunele de nisip aplatizate și zonele umede, fiind caracteristică pentru substraturile nisipoase salinizate, umezite freatic.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Aeluropus littoralis* (+; POR), *Aster tripolium* (+; POR), *Phragmites australis* ssp. *australis* var. *humilis* (4; POR).
e specii: *Artemisia santonica* (1; POR), *Atriplex hastata* (1; POR), *Gypsophila perfoliata* (r; POR), *Halimione pedunculata* (+; POR), *Lactuca tatarica* (+; POR), *Puccinellia gigantea* (1; POR), *Spergularia media* (+; POR).

Asociații ce nu figurează în clasificarea palearctică a habitatelor (baza de date PHYSIS)

Asociația *Salsoletum sodae* Slavnic 1948 a fost întâlnită în zona Portița (POR; F: +), pe nisipuri umezite. Prezintă o acoperire redusă, în cadrul acesteia fiind notate patru specii amenințate, trei din categoria „vulnerabil și rar”, respectiv „rar”.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Salsola soda* (2; POR).

Specii amenințate: *Crambe maritima* (+; POR), *Eryngium maritimum* (+; POR), *Euphorbia peplis* (r; POR), *Leymus racemosus* ssp. *sabulosus* (+; POR).

Alte specii: *Cakile maritima* (r; POR), *Gypsophila perfoliata* (r; POR), *Lactuca tatarica* (1; POR), *Polygonum maritimum* (r; POR).

Asociația *Puccinellio-Salicornietum* Popescu et al. 1987 este descrisă din zona Portița (POR), unde se dezvoltă pe nisipuri salinizate umede.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Salicornia europaea* (3; POR), *Puccinellia distans* (2; POR).

Alte specii: *Aeluropus littoralis* (1; POR), *Artemisia santonica* (r; POR), *Bassia hirsuta* (+; POR), *Halimione pedunculata* (1; POR), *Puccinellia convoluta* (+; POR), *Spergularia media* (1; POR).

Asociația *Crambetum maritimae* (I. Șerbănescu 1970) Popescu et al. 1980 a fost întâlnită pe nisipurile litorale de la Portița (POR), unde ocupă suprafețe restrânse. În compoziția acesteia au fost inventariate cinci specii amenințate, incluse în categoria „rar” (R), dintre acestea *Crambe maritima* și *Leymus racemosus* fiind considerate și „vulnerabile” (V), iar *Centaurea arenaria* ssp. *odessana* este taxon european.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Crambe maritima* (3; POR).

Specii amenințate: *Centaurea arenaria* ssp. *odessana* (+; POR), *Crambe maritima* (3; POR), *Eryngium maritimum* (+; POR), *Leymus racemosus* ssp. *sabulosus* (1; POR), *Plantago coronopus* (+; POR).

Alte specii: *Bromus tectorum* (1; POR), *Erodium cicutarium* (+; POR), *Glaucium flavum* (r; POR), *Gypsophila perfoliata* (+; POR), *Lactuca tatarica* (+; POR), *Lepidium perfoliatum* (r; POR), *Medicago lupulina* (r; POR), *Secale sylvestre* (+; POR).

Asociația *Balloto-Malvetum sylvestris* Gutte 1966 ocupă cea mai mare parte a părții înalte a Insulei Bisericuța, prezentând o diversitate redusă.

Specii caracteristice/edificatoare principale: *Malva sylvestris* (4; IB).

Alte specii: *Allium rotundum* (+; IB), *Bromus tectorum* (2; IB), *Cynodon dactylon* (r; IB).

FAUNA

Avifauna. Pe teritoriul comunei Jurilovca au fost identificate 94 de specii de păsări ce sunt incluse în Anexele III și IV B din O.U.G. nr. 57/2007.

Speciile de păsări identificate, a căror conservare necesită desemnarea de Aree de Protecție Specială Avifaunistică, ce se regăsesc în Anexa III (62 de specii), sunt: *Gavia stellata*, *Phalacrocorax pygmaeus*, *Botaurus stellaris*, *Ixobrychus minutus*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardeola ralloides*, *Pelecanus onocrotalus*, *Pelecanus crispus*, *Egretta garzetta*, *Egretta alba*, *Ardea purpurea*, *Ciconia nigra*, *Ciconia ciconia*, *Plegadis falcinellus*, *Platalea leucorodia*, *Cygnus olor*, *Cygnus cygnus*, *Aythya nyroca*, *Tadorna tadorna*, *Pernis apivorus*, *Milvus migrans*, *Haliaeetus albicilla*, *Circaetus gallicus*, *Circus aeruginosus*, *Circus cyaneus*, *Circus macrourus*, *Circus pygargus*, *Accipiter brevipes*, *Buteo rufinus*, *Aquila pomarina*, *Aquila clanga*, *Hieraaetus pennatus*, *Falco vespertinus*, *Falco cherrug*, *Falco peregrinus*, *Bubo bubo*, *Porzana porzana*, *Porzana parva*, *Recurvirostra avosetta*, *Himantopus himantopus*, *Charadrius alexandrinus*, *Burhinus oedicephalus*, *Larus minutus*, *Sterna hirundo*, *Chlidonias hybridus*, *Sterna (Gelochelidon) nilotica*, *Sterna caspia*, *Sterna sandvicensis*, *Sterna albifrons*,

Chlidonias niger, *Asio flammeus*, *Alcedo atthis*, *Coracias garrulus*, *Dendrocopos syriacus*, *Dendrocopos medius*, *Picus canus*, *Sylvia nisoria*, *Ficedula parva*, *Lanius minor*, *Lanius collurio*, *Melanocorypha calandra*, *Phoenicurus phoenicurus*. Speciile mai rare, care dau o valoare conservativă mare zonei, sunt: *Circus macrourus*, *Botaurus stellaris*, *Ixobrychus minutus*, *Pelecanus crispus*, *Platalea leucorodia*, *Circaetus gallicus*, *Circus aeruginosus*, *Circus cyaneus*, *Circus pygargus*, *Recurvirostra avosetta*, *Himantopus himantopus*.

În zona Jurilovca au fost identificate 32 de specii protejate ce se regăsesc în anexa IV B a O.U.G. nr. 57/ 2007, ce cuprinde speciile de animale și plante care necesită o protecție strictă, respectiv: *Tachybaptus ruficollis*, *Falco tinnunculus*, *Falco subbuteo*, *Actitis hypoleucos*, *Picus viridis*, *Jynx torquilla*, *Motacilla flava*, *Motacilla cinerea*, *Motacilla alba*, *Erithacus rubecula*, *Phoenicurus phoenicurus*, *Phoenicurus ochruros*, *Remiz pendulinus*, *Sturnus roseus*, *Locustella naevia*, *Locustella luscinioides*, *Phylloscopus trochilus*, *Phylloscopus sibilatrix*, *Phylloscopus collybita*, *Regulus regulus*, *Muscicappa striata*, *Panurus biarmicus*, *Aegithalos caudatus*, *Sitta europaea*, *Oriolus oriolus*, *Serinus serinus*, *Carduelis spinus*, *Carduelis chloris*, *Carduelis cannabina*, *Carduelis carduelis*, *Coccothraustes coccothraustes*. Cele mai rare specii de păsări din respectiva anexă pentru această zonă sunt: *Motacilla cinerea*, *Carduelis flammea*, *Locustella naevia*, *Locustella luscinioides*, *Jynx torquilla*.

Speciile de păsări identificate care nu se regăsesc în cele două anexe ale O.U.G. NR. 57/2007 dar sunt menționate în Anexa II a Legii nr. 13/1993, sunt: *Podiceps grisegena*, *Podiceps nigricollis (caspicus)*, *Mergus albellus*, *Accipiter gentilis*, *Accipiter nisus*, *Buteo buteo*, *Buteo buteo vulpinus*, *Buteo lagopus*, *Falco columbarius*, *Charadrius dubius*, *Tringa stagnatilis*, *Tringa ochropus*, *Tringa glareola*, *Calidris minuta*, *Calidris alba*, *Larus melanocephalus*, *Dendrocopos major*, *Riparia riparia*, *Hirundo rustica*, *Delichon urbica*, *Lanius senator*, *Troglodytes troglodytes*, *Saxicola rubetra*, *Luscinia megarhynchos*, *Acrocephalus schoenobaenus*, *Acrocephalus palustris*, *Acrocephalus scirpaceus*, *Acrocephalus arundinaceus*, *Hippolais pallida*, *Hippolais icterina*, *Sylvia curruca*, *Sylvia atricapilla*, *Ficedula albicollis*, *Ficedula hypoleuca*, *Parus cristatus*, *Parus caeruleus*, *Parus major*, *Certhia familiaris*, *Emberiza citrinella*, *Emberiza schoeniclus*.

Dintre speciile de păsări ce cuibăresc în zona comunei Jurilovca au fost observate: *Bubo bubo*, *Botaurus stellaris*, *Ixobrychus minutus*, *Egretta alba*, *Ardea purpurea*, *Ciconia ciconia*, *Cygnus olor*, *Tadorna tadorna*, *Pernis apivorus*, *Circus aeruginosus*, *Porzana porzana*, *Porzana parva*, *Porzana pusilla*, *Crex crex*, *Burhinus oedicnemus*, *Sterna hirundo*, *Chlidonias hybridus*, *Chlidonias niger*, *Alcedo atthis*, *Coracias garrulus*, *Dendrocopos syriacus*, *Dendrocopos medius*, *Melanocorypha calandra*, *Acrocephalus paludicola*, *Acrocephalus melanopogon*, *Sylvia nisoria*, *Ficedula parva*, *Lanius minor*, *Lanius collurio*, *Tachybaptus ruficollis*, *Falco tinnunculus*, *Athene noctua*, *Upupa epops*, *Merops apiaster*, *Motacilla alba*, *Erithacus rubecula*, *Phoenicurus phoenicurus*, *Remiz pendulinus*, *Phylloscopus collybita*, *Muscicappa striata*, *Oriolus oriolus*, *Miliaria calandra*, *Carduelis chloris*, *Carduelis cannabina*, *Carduelis carduelis*, *Carduelis flammea*, *Podiceps grisegena*, *Riparia riparia*, *Hirundo rustica*, *Delichon urbica*, *Oenanthe oenanthe*, *Acrocephalus schoenobaenus*, *Acrocephalus palustris*, *Acrocephalus scirpaceus*, *Acrocephalus arundinaceus*, *Hippolais pallida*, *Sylvia curruca*, *Sylvia atricapilla*, *Parus caeruleus*.

Mamifere. Au fost observate și identificate 18 specii pe teritoriul comunei Jurilovca: *Erinaceus concolor*, *Talpa europaea*, *Sorex araneus*, *Crocidura suaveolens*, *Rhinolophus hiposideros*, *Myotis myotis*, *Nyctalus noctula*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Lepus europaeus*, *Spermophilus citellus*, *Ondatra zibethicus*, *Apodemus uralensis*, *Mus musculus*, *Mus spicilegus*, *Rattus norvegicus*, *Spalax leucodon*, *Canis aureus*, *Vulpes vulpes*, *Nyctereutes procyonoides*, *Meles meles*, *Mustela putorius*, *Mustela nivalis*, *Lutra lutra*, *Felis silvestris*, *Sus scrofa*. Speciile strict protejate identificate în zonă, ce se regăsesc în Anexa III a O.U.G. nr. 57/2007, sunt: *Rhinolophus hiposideros*, *Myotis myotis*, *Spermophilus citellus*, *Lutra lutra*. Speciile care necesită o protecție strictă, fiind incluse în Anexa IVA sunt *Nyctalus noctula* și *Pipistrellus pipistrellus*.

Cercetări privind patrimoniul natural al comunei Murighiol

Mihai PETRESCU, Viorel CUZIC, Valentin PANAIT, Mariana CUZIC

CĂI DE ACCES: DC222C Tulcea–Nufăru–Murighiol

ARII PROTEJATE DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ/INTERNAȚIONALĂ:

Rezervația Biosferei Delta Dunării

SITURI NATURA 2000: Delta Dunării (SCI, SPA)

DESCRIERE CADRU NATURAL

GEOLOGIE ȘI PEDOLOGIE

În cadrul acestei comune, inclusă din punct de vedere geologic în unitatea Tulcea, apar formațiuni triasice medii, jurasice inferioare, pleistocene medii și superioare, precum și holocene superioare (IONESI, 1994; MUTIHAC, 1990). Formațiunile triasice medii sunt constituite din calcare masive, calcare dolomitice și calcare detritice (IONESI, 1994; MUTIHAC, 1990). În partea de est sud-est a comunei apar calcare anisene și ladinene (calcare de culoare cenușie cu nuanțe de roz și roșu). Depozitele pleistocene și holocene apar pe suprafețe întinse și se dispun transgresiv peste depozitele mai vechi mezozoice.

În conformitate cu datele prezentate de unii autori (TEACI, mss.; FLOREA, MUNTEANU, 2003), în zonă au fost identificate următoarele tipuri de soluri: Kastanoziomuri tipice, proxicalcarice, luto-nisipos/ lutos, pe calcare, roci consolidate compacte, cu pășuni (în cea mai mare parte din suprafața comunei), Kastanoziomuri tipice, proxicalcarice, luto-nisipos/lutos, pe roci calcaroase consolidate compacte, cu pășuni (în zona versanților de deal), Rendzină calcarică, proxisubscheltică, luto-nisipos/lutos, pe calcare, roci consolidate compacte, cu pășuni, Faeoziom tipic-subrendzinic, proxisubscheltică, luto-nisipos/lutos, pe calcare, roci consolidate compacte, cu pășuni (în partea de nord nord-est a comunei, pe dealuri), Aluviosol coluvic, nisipo-lutos – malul lacului Razim (la baza versanților de deal). La aceste tipuri de soluri, se mai pot adăuga: Aluviosoluri gleizate, carbonatice, luto-argiloase, pe depozite fluvio-lacustre, Gleisoluri aluviale mlăștinoase carbonatice, luto-argiloase/argiloase, pe depozite fluvio-lacustre, Histosoluri hemice sulfatic acide, pe depozite fluvio-lacustre etc.